U 1/2021 – Valtioneuvoston kirjelmä ehdotuksesta datahallintosäädökseksi

Liikenne- ja viestintävaliokunta 30.11.2021

Päivi Karkkola
Lakimies
Teknologia- ja tietopalvelut
Liikenne- ja viestintävirasto

Liikenne- ja viestintäviraston lausunto

- Datahallintosäädös on tarpeellinen osa EU:n datastrategian toimenpanoa ja datan sisämarkkinoiden ja liikkuvuuden yhdenmukaistamista jäsenvaltioissa.
- Ehdotus lisää luottamusta ja edistää sisämarkkinoita, mutta jättää kuitenkin joustovaraa esimerkiksi eurooppalaisten data-avaruuksien tulevaan kehittämiseen.
- Sääntely julkisen sektorin hallussa olevien tiettyjen suojatun datan luokkien uudelleenkäytöstä ei vaikuttaisi tuovan virastolle merkittäviä kokonaan uusia velvollisuuksia, huomioiden kansallinen sääntely.
  - Esimerkiksi liikenteen palveluista annettu laki (320/2017) sisältää säännökset liikenteeseen liittyvien tietovarantojen uudelleen käytöstä ja mahdollistaa datan uudelleen hyödyntämisen yksityisellä sektorilla, mukaan lukien henkilöiden omien tietojen hallinnan ja datan välityspalveluiden käyttämisen.

Keskeiset muutokset

- Virasto pitää erityisen tärkeänä sitä, että ehdotuksen suhdetta tietosuojasääntelyyn on täsmennetty siten, että asetuksella ei luoda uutta käsittelyperustetta, eikä muuteta yleisen tietosuoja-asetuksen mukaisia velvoitteita tai oikeuksia.
  - Asetusehdotuksen määritelmien yhtenäistäminen yleisen tietosuoja-asetuksen kanssa selkeyttää merkittävästi säädösten soveltamista käytännössä.
- Virasto pitää kannatettavana, että alkuperäisen asetuksen mukainen velvollisuus avustaa suostumuksen saannista rekisteröidyltä tietojen uudelleenkäyttöä varten on muutettu ehdolliseksi ja artiklan soveltamisen reunaehtoja on täsmennetty.
- Virasto pitää täsmennystä julkisuusperiaatteen suhteen tärkeänä, jotta asiakirjajulkisuutta ja julkisuusperiaatetta on mahdollista jatkossakin toteuttaa tarkoituksenmukaisesti ja kansallinen sääntely huomioiden.

Täytäntöönpanon resursointi

- Nimettävälle viranomaiselle ja keskitetyksi tietopisteeksi nimettävälle taholle nimeäminen toisi kokonaan uusia, sekä uudenlaista teknistä ja juridista osaamista edellyttäviä tehtäviä, joihin tulee osoittaa riittävät resurssit.
- Asetuksen siirtymäajan pidentäminen 12 kuukaudesta 18 kuukauteen on tarpeellinen muutos, jotta asetuksesta tulevien velvoitteiden täyttämisestä aiheutuviin kustannuksiin ja asetuksen täytäntöönpanoon pystytään varautumaan.
  - Virasto painottaa, että ilman riittävää resursointia ja osaamisen kehittämistä datahallintosäädöksessä asetettuja velvoitteita ei ole mahdollista toteuttaa asetuksen edellyttämällä tavalla.